

Til lovforslag nr. L 6

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Social- og Indenrigsudvalget den 24. november 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister

(Indførelse af ret til at få indsat en markering i CPR om, at borgeren ønsker at advare mod kreditgivning i vedkommendes navn)

[af social- og indenrigsministeren (Karen Ellemann)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens, Socialistisk Folkepartis og Alternativets medlemmer af udvalget har stillet 8 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 5. oktober 2016 og var til 1. behandling den 11. oktober 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social- og Indenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og social- og indenrigsministeren sendte den 23. juni 2016 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del – bilag 328 (folketingsåret 2015-16). Den 5. oktober 2016 sendte social- og indenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 11 spørgsmål til social- og indenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, DF, V, LA, RV og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkeparti, Venstres, Liberal Alliances og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget bakker op om lovforslaget, men kan ikke støtte Enhedslistens, SF's og Alternativets ændringsforslag. Formålet med lovforslaget L 6 er at styrke indsatsen mod identitetsmisbrug – ikke at be-

skytte borgere mod overgældsætning. Ændringsforslagene udgør således en grundlæggende ændring af lovforslaget og har ikke undergået et grundigt lovforberedende arbejde, hvor relevante myndigheder, brancheforeninger og interesseorganisationer har været inddraget. Dette er problematisk – navnlig fordi ændringsforslagene påvirker både virksomheder og borgere.

Ændringsforslagene er motiveret i et ønske om at imødegå overgældsætning, hvilket V, DF, LA og KF som udgangspunkt ser positivt på. Men overgældsætning er ofte udtryk for komplekse problemstillinger, hvor årsagerne til borgernes økonomiske problemer f.eks. kan være sygdom, overforbrug, borgerens beskæftigelsessituation, sociale problemer såsom misbrug, ludomani og kriminalitet. Disse problemer skal efter partiernes opfattelse løses, ved at der tages hånd om målgruppens egentlige problemer og udarbejdes løsninger, der passer til den enkelte borger. Ændringsforslagene løser ikke sådanne mere grundlæggende problemer bag overgældsætning og giver heller ikke de pågældende borgere et effektivt redskab til at undgå yderligere gældsætning. Ændringsforslagene indebærer nemlig en frivillig ordning, hvor en borger, som er i risiko for overgældsætning, uden videre på egen hånd kan ophæve en eksisterende registrering om manglende kreditværdighed i CPR og efterfølgende søge at indgå nye kreditaftaler. Med andre ord vil ændringsforslagene reelt ikke hjælpe personer, som er i risiko for overgældsætning. Ændringsforslagene indebærer endelig en ordning, som umiddelbart vil være vanskelig at administrere for virksomhederne. F.eks. vil det være frivilligt for virksomhederne, om de overhovedet vil tilgå oplysningerne i CPR, og hvis de gør, er det ikke nærmere reguleret, hvilken betydning virksomhederne skal tillægge oplysningen. Samtidig står det ikke klart, hvordan ordningen spiller sammen med den kreditværdighedsvurdering, som kreditgivere skal fore-

tage efter kreditaftaleloven inden indgåelse af en kreditaftale.

V, DF, LA og KF opfordrer i stedet til, at social- og indenrigsministeren undersøger mulighederne for at tilvejebringe en effektiv og anvendelig ordning, hvor borgere kan advares mod kredit begrundet i usikkerhed om borgerens egen betalingsevne.

Et *mindretal* i udvalget (EL, SF og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens, SF's og Alternativets medlemmer af udvalget støtter lovforslagets intention om en mulighed for markering i CPR-registreret med det formål at hjælpe kreditgivere til at undgå kreditgivning til personer, der har stjålet en anden persons identitet, og som forsøger ulovligt at optage lån eller kredit i andres navn. Det vil hjælpe både de kreditgivende virksomheder og de personer, der er udsat for identitetstyveri.

EL, SF og ALT finder det dog vigtigt, at forslaget ikke betyder en ansvarsforskydning, således at borgere, der ikke benytter muligheden for en markering, kan anses for at være mindre ansvarsfri over for en kreditor, der har givet lån eller anden kredit til en person, der ulovligt har misbrugt borgerens identitet. Der henvises i den forbindelse til svar på spørgsmål 4, hvoraf det fremgår, at forslaget ikke har et sådant formål.

EL, SF og ALT ønsker desuden, at samme mulighed for at kunne indsætte en markering i CPR bør tilgås de borgere, der har problemer med overgældsætning. Foreninger for udsatte og andre, der arbejder med borgere med høj gæld, har i årevis ønsket en mulighed for, at man frivilligt kan markere sig selv som en »dårlig betaler«, således at overgældsætning i højere grad kan undgås, ved at kreditor simpelthen afviser f.eks. at yde et lån på baggrund af markeringen. Det er partiernes opfattelse, at det bør være muligt at give den støtte i form af at få indsat en markering i CPR til borgere med problemer med overgældsætning på lige fod med borgere, der er udsat for identitetstyveri. EL, SF og ALT har derfor stillet ændringsforslag om dette. Dog er det ikke hensigtsmæssigt, at den samme markering bruges til begge formål, da mennesker, som har været udsat for identitetstyveri, dermed fejlagtigt kan blive forvekslet med dårlige betalere, hvorfor det er nødvendigt at have to forskellige markeringer.

Inuit Ataqtigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (EL, SF og ALT):

Til titlen

1) I undertitlen indsættes efter »navn«: »eller på grund af usikkerhed om egen betalingsevne«.
[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 3]

Til § 1

2) I det under *nr. 2* foreslåede § 29, *stk. 3*, indsættes efter »vedkommende«: »på grund af misbrug eller risiko for misbrug af vedkommendes identitet«.
[Præcisering]

3) Efter det under *nr. 2* foreslåede § 29, *stk. 3*, indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4*. Enhver, der er fyldt 15 år, har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, med henblik på at oplysning herom fra CPR kan videregives til offentlige myndigheder og private i overensstemmelse med §§ 31, 32, 38, 39 og 42.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 5*.

[Mulighed for markering i CPR af, at en person ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne]

4) I det under *nr. 3* foreslåede § 29, *stk. 3, 2. pkt.*, der bliver *stk. 5, 2. pkt.*, indsættes efter »*stk. 3*«: »og 4«, og »en sådan markering« ændres til: »sådanne markeringer«.
[Konsekvensændring]

5) Efter det i *nr. 4* foreslåede § 38, *stk. 2, nr. 5*, indsættes som nyt nummer:

»6) eventuel markering af, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, jf. § 29, *stk. 4*,«.

Nr. 5-10 bliver herefter *nr. 7-12*.

[Videregivelse af oplysning om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne]

6) Efter det i *nr. 6* foreslåede § 42 *stk. 2, nr. 5*, indsættes som nyt nummer:

»6) eventuel markering af, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, jf. § 29, *stk. 4*,«.

Nr. 5-9 bliver herefter *nr. 7-11*.

[Videregivelse af oplysning om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne]

7) I *nr. 7* indsættes efter »jf. § 29, *stk. 3*«: », eller markering af, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, jf. § 29, *stk. 4*«.

[Ændring i bilag 1 i CPR-loven som følge af ændringsforslag nr. 3]

Til § 2

8) Datoen »1. januar 2017« ændres til: »1. juli 2017«.
[Ændret ikrafttrædelsestidspunkt]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at undertitlen på lovforslaget ændres som følge af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 2

Der er tale om en præcisering som følge af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 3

Ændringsforslaget indebærer, at der tilvejebringes hjemmel til, at enhver, der er fyldt 15 år, har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne. Der kan f.eks. være tale om, at borgeren mangler betalingsevne eller oplever vanskeligheder ved at administrere sin økonomi.

Baggrunden for ændringsforslaget er, at foreninger for socialt udsatte og andre, der arbejder med borgere med høj gæld, i årevis ønsket en mulighed for, at man frivilligt kan markere sig selv som en »dårlig betaler«, således at overgældsætning i højere grad kan undgås, ved at kreditor simpelt hen afviser f.eks. at yde et lån på baggrund af markeringen. Det er EL's, SF's og ALT's opfattelse, at det bør være muligt at give denne støtte i form af at få indsat en markering i CPR til borgere med problemer med overgældsætning på lige fod med borgere, der er udsat for identitetstyveri.

Markering i CPR om, at en borger ønsker at advare mod, at der ydes kredit til vedkommende selv på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, er ikke blandt de personoplysninger, der er opregnet i bilag 1 til CPR-loven, og CPR-loven indeholder derfor ikke hjemmel til at registrere oplysninger herom. Det er derfor i dag ikke muligt at få indsat en markering i CPR om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne.

Med ændringsforslaget vil enhver person, der af forskellige årsager ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, have mulighed for at registrere dette i CPR, således at vedkommendes navn og oplysningen herom fra CPR kan videregives til offentlige myndigheder og private virksomheder med en berettiget interesse heri. Det vil ikke fremgå af CPR, på hvilken baggrund registreringen har fundet sted.

Ændringsforslaget bygger på frivillighed. Det vil således være frivilligt for borgerne, om de ønsker at få indsat en markering i CPR om advarsel mod kreditgivning til vedkommende selv. Det vil også være frivilligt for virksomhederne, om de ønsker adgang til oplysninger herom fra CPR.

Markering i CPR om, at borgeren ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, vil kunne indgå i virksomhedernes stillingtagen til, om der i et konkret tilfælde er grundlag for at yde lån eller kre-

dit til den pågældende borger. Ændringsforslaget regulerer ikke, hvilken betydning virksomhederne skal tillægge en sådan markering i CPR.

En markering i CPR om, at en borger ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om sin egen betalingsevne, kan – efter kreditgiverens skøn – indgå i den kreditværdighedsvurdering, som kreditgivere skal foretage i henhold til kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1. Kreditværdighedsvurderingen skal foretages, inden en kreditaftale indgås. Vurderingen skal foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er nødvendigt, indhentes ved søgning i relevante databaser.

Såfremt en borger har fået indsat en markering om, at borgeren ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om sin egen betalingsevne, vil markeringen først blive ophævet, når borgeren anmoder herom, jf. herved CPR-lovens § 30, stk. 2. Oplysninger om en tidligere indsat markering i CPR af, at borgeren ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, bevares historisk i CPR.

Der vil ikke være begrænsninger i, hvor mange gange borgeren kan anmode om at få indsat en markering i CPR om, at borgeren ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne henholdsvis få ophævet en allerede indsat markering herom i CPR.

Ændringsforslaget indebærer, at anmodning om markering i CPR om, at en borger ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, henholdsvis anmodning om ophævelse heraf, skal indgives ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som bopælskommunen stiller til rådighed. Markering i CPR om, at en borger ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, vil efter registreringen i CPR umiddelbart kunne tilgås af virksomheder m.v., som ønsker det.

Aktieselskaber, anpartsselskaber, fonde, virksomheder og andre juridiske personer eller fysiske personer, der driver erhvervsvirksomhed, vil på forskellig vis kunne modtage oplysninger om markering i CPR om, at en borger ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne. Det foreslås således fastsat, at oplysning herom på linje med oplysninger om ubeskyttet navn og adresse kan tilgås af private efter nærmere angivne betingelser såvel i forbindelse med den videregivelsesadgang, som Social- og Indenrigsministeriet varetager i medfør af CPR-lovens kapitel 10, som i forbindelse med enkeltforespørgsler til en kommunalbestyrelse i medfør af CPR-lovens kapitel 12. Markeringerne vil blive udstillet via CPR-systemets eksisterende grænseflader.

Såvel registrering af den foreslåede markering i CPR henholdsvis ophævelse heraf samt videregivelse af sådanne oplysninger vurderes at være omfattet af persondatalovens § 6 om behandling af almindelige, ikke-følsomme oplysninger, idet det bemærkes, at oplysning om, hvad der er årsag til den frivillige registrering, ikke skal oplyses af borgeren og dermed ikke vil fremgå af CPR. Behandlingen vil bl.a. skulle ske under iagttagelse af persondatalovens § 5, hvorefter oplysninger skal behandles i overensstemmelse med god

databasehandlingsskik, ligesom reglerne om oplysningspligt for den dataansvarlige, jf. persondatalovens §§ 28 og 29, henholdsvis den registreredes indsigtsret, jf. persondatalovens § 31, finder anvendelse.

Registrering af den foreslåede markering henholdsvis ophævelse heraf vil alene ske efter borgerens egen anmodning og dermed med borgerens udtrykkelige samtykke og efter nærmere information til borgeren om beskyttelsens betydning m.v.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 5

Ændringsforslaget indebærer, at markeringen om, at en borger ønsker at advare mod kreditgivning på grund af usikkerhed om egen betalingsevne, skal kunne videregives fra CPR som en af de oplysninger, der kan udleveres til private efter CPR-lovens § 38, stk. 2, og § 42, stk. 2.

Til nr. 6

Ændringsforslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen kan videregive oplysninger om en person, der har fået indsat en markering i CPR for at advare mod, at der ydes kredit til vedkommende selv på grund af usikkerhed om egen betalingsevne.

Til nr. 7

Der er tale om en ændring i bilag 1 i CPR-loven som følge af ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 8

Ændringsforslaget indebærer, at loven først træder i kraft den 1. juli 2017, da en særskilt registrering i CPR af forhold omkring borgerens usikkerhed om egen betalingsevne vil forudsætte yderligere teknisk tilpasning af CPR-systemet.

Karin Nødgaard (DF) nfm. Susanne Eilersen (DF) Karina Adsbøl (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF)

Pernille Bendixen (DF) Morten Marinus (DF) Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V)

Hans Andersen (V) Thomas Danielsen (V) Anni Matthiesen (V) Merete Riisager (LA) Danny K. Malkowski (LA)

Anders Johansson (KF) Magnus Heunicke (S) Erik Christensen (S) Orla Hav (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S)

Troels Ravn (S) fmd. Ane Halsboe-Jørgensen (S) Yildiz Akdogan (S) Finn Sørensen (EL) Pernille Skipper (EL)

Torsten Gejl (ALT) Marianne Jelved (RV) Andreas Steenberg (RV) Trine Torp (SF) Kirsten Normann Andersen (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 6

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra social- og indenrigsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning
5	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 6

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om det kan komme en borger til skade, hvis borgeren har været udsat for identitetstyveri og ikke ønsker at få en markering i CPR og så på et senere tidspunkt igen bliver udsat for identitetstyveri, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om en tidligere markering i CPR kan komme borgeren til skade ved at markeringen ligger som historik, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor mange borgere der har fået et nyt cpr-nummer efter gældende regler de seneste 5 år, og om der er nogle, der har fået afslag på det, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om at redegøre for, hvem der har erstatningsansvaret, når en kreditor, virksomhed, pengeinstitut el.lign. lider tab som følge af identitetstyveri, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvordan man kan udforme et ændringsforslag til lovforslaget, som udbygger lovforslaget til at omfatte muligheden for endnu en markering i CPR, som kan advare f.eks. kredit- og långivere om, at personen ikke skal ydes kredit, f.eks. fordi personen har ringe kreditværdighed, svært ved at håndtere privatøkonomien etc., som også Rådet for Socialt udsatte foreslår, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om der er mulighed for at skærpe kravene til kreditgivers identitetskontrol, og hvordan dette i givet fald kunne gøres, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om at bekræfte, at ministeren ikke har til hensigt at ændre på hæftelsesforhold, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om at yde teknisk bistand til at udforme et ændringsforslag, der giver mulighed for, at enhver, der er fyldt 15 år, har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning til vedkommende selv på grund af manglende kreditværdighed, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om at redegøre for, hvilke problemstillinger et ændringsforslag, der giver ret til at få indsat en markering i CPR om, at man ønsker at

advare mod kreditgivning til en selv på grund af manglende kreditværdighed, rejser, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå

10 Spm. om, hvem der bærer ansvaret, hvis ændringsforslaget vedtages, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå

11 Spm. om at oplyse den forventede konkrete procedure for anmodning om markering i CPR om, at en borger ønsker at advare mod kreditgivning i vedkommendes navn eller ønsker at advare mod kreditgivning pga. usikkerhed om egen betalingsevne, til social- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå